

G4 reactie op internetconsultatie wetsvoorstel: Wet verbetering toegang arbeidsmarkt nieuwkomers

Met veel belangstelling en enthousiasme hebben de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam kennisgenomen van het wetsvoorstel “Wet verbetering toegang arbeidsmarkt nieuwkomers”. Ook wij zien dat werk bijdraagt aan het welzijn van asielzoekers die langdurig in de opvang zitten. Door eerdere en betere toegang tot werk kunnen zij bijdragen aan de samenleving, hun talenten ontwikkelen en deze beter benutten. Als mensen moeten wachten met werken zorgt dat voor inactiviteit die later moeilijk te doorbreken is. Bereid mensen niet voor op een uitkering, maar op de arbeidsmarkt. Met dit wetsvoorstel worden stappen gezet om de toegang van nieuwkomers tot de arbeidsmarkt te vergroten en daarmee gelijke kansen te bevorderen. Dit is hard nodig nu de verwachting is dat vanwege de nieuwe kabinetsmaatregelen mensen nog langer in de asielopvang verblijven in afwachting van een besluit op hun asielverzoek.

We zien dit initiatiefvoorstel als een goede bijdrage aan het tegengaan van een krappe arbeidsmarkt en het vergroten van arbeidsparticipatie en daarmee integratie van mensen die al in Nederland verblijven.

Positief aan het wetsvoorstel is dat belangrijke belemmeringen voor participatie van nieuwkomers worden weggenomen. Voorwaarden om deel te nemen aan werk en integratie in de samenleving worden gelijk getrokken tussen asielzoekers en andere groepen nieuwkomers. Het laten vervallen van de tewerkstellingsvergunning en vervangen door een meldplicht bij het UWV, gelijkend voor Oekraïense ontheemden, sluit beter aan bij behoeften en mogelijkheden van werkgevers. Werkgevers zullen eerder geneigd zijn asielzoekers in dienst te nemen. Dit is positief voor de integratie van asielzoekers in onze samenleving, en komt kansgelijkheid t.o.v. andere groepen nieuwkomers zoals Oekraïense ontheemden ten goede. Tegelijk zien we graag hoe het toezicht bij een meldplicht wordt vormgegeven. Daarnaast vermindert deze versoepeling in werkwijze de belasting op ons socialezekerheidsstelsel, doordat nieuwkomers hun eigen inkomen genereren, een nuttige dag-invulling hebben (wat zorgt voor een betere mentale gezondheid, en minder druk op het zorgstelsel) en daarnaast zelf ook waarde toevoegen aan de Nederlandse economie in tijden van een krappe arbeidsmarkt¹. De veerkracht, draagkracht en weerbaarheid van de samenleving wordt verbeterd door de maatschappelijke betrokkenheid van asielzoekers in ons land. Dit komt de solidariteit tussen groepen ten goede en draagt bij aan de leefbaarheid van asielzoekerscentra en hun omgeving.

Om dit initiatiefvoorstel te laten slagen, geven wij graag de volgende aandachtspunten mee.

1. Het voorstel is nu om de asielaanvragen van asielzoekers te categoriseren tussen kansrijke en kansarme asielaanvragen. Het versnellen van de toegang tot de arbeidsmarkt geldt in dit voorstel alleen voor de eerste categorie. In navolging van de aanstaande fundamentele herziening van Participatiewet in Balans spoor 2 en programma VIM, pleiten we voor vereenvoudiging door dienstverlening van alle nieuwkomers richting de arbeidsmarkt onder te brengen in de Participatiewet dan wel in de Inburgeringswet en hiertoe SUWI z.s.m. aan te passen.

---

¹ Dit is overeenkomstig het rapport van Draghi naar het concurrentievermogen van de Europese Unie. Dit helpt met bestrijden van de personeelstekorten op een manier die te reguleren is waardoor het risico op uitbuiting en mensenhandel afneemt.

2. We spreken daarbij onze zorg uit dat het categoriseren van asielzoekers voor veel onduidelijkheid zal zorgen en tot vertraging kan leiden, waardoor werkgevers mogelijk nog terughoudender zullen zijn om asielzoekers in dienst te nemen. Mocht er desondanks gekozen worden voor het maken van onderscheid tussen kansrijke en kansarme asielaanvragen, dan zien wij het als een risico als dit alleen op basis van de nationaliteit van de aanvrager en het inwilligingspercentage van het betreffende land gebeurt. Hierbij een oproep om te onderzoeken of er nog een andere factor naast nationaliteit kan worden meegenomen in het onderscheid 'kansarm/ kansrijk'.
3. We vinden het belangrijk dat asielzoekers die gaan werken en hun werkgevers beloond en ondersteund worden. Een aanvulling op het initiatiefvoorstel zou bijvoorbeeld kunnen zijn om gewerkte uren van asielzoekers (ook gemaakte uren in praktijkleren en sectorale ontwikkelingspaden of taallessen op de werkvloer) te laten meetellen voor eventuele latere inburgering. Daar profiteren werkgevers, toekomstig inburgeraars en de samenleving van. Daarnaast is het op dit moment voor asielzoekers niet mogelijk om te werken op een werkervaringsplaats. Een gemiste kans, omdat een werkervaringsplaats mensen een opstapje kan bieden naar betaald werk. Nu het wetsvoorstel al wijzigingen in de Wav beoogd, is er de mogelijkheid om ook de regelgeving op dit punt aan te passen. Aandachtspunt is wel dat een werkervaringsplaats uitsluitend is bedoeld om kennis en ervaring op te doen en het moet gaan om additioneel werk dat niet leidt tot verdringing op de arbeidsmarkt. Met deze aanvullingen bespaart de (rijks)overheid kosten op de langere termijn wanneer statushouders een minder lang inburgeringstraject hoeven te doorlopen, korter een uitkering ontvangen en eerder aan het werk zijn.
4. Er is momenteel aandacht bij het Rijk voor de belasting van uitvoeringsorganisaties wat betreft BRP-inschrijvingen, zodat nieuwkomers een BSN ontvangen. De BRP-straten hebben op dit moment te maken met 17.000 wachtenden. Er wordt al hard aan oplossingen en uitbreiding van capaciteit gewerkt in sommige gemeenten. Het is belangrijk om structureel hierop te blijven inzetten. Zorg dat werken ook echt loont, voor individuen en voor gezinnen. De Reba (regeling eigen bijdrage asielzoekers met inkomen en vermogen 2008) valt niet onder de reikwijdte van dit wetsvoorstel, zo geeft de initiatiefnemer aan. We steunen echter de oproep tot een verkenning om te bezien of de Reba herziening behoeft, waardoor de eigen bijdrage van asielzoekers in verschillende gezinssituaties evenrediger uitpakt en zij in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

Zoals in het regeerprogramma al benoemd zijn werk en taal de basis van integratie. We gaan graag samen aan de slag om gelijke kansen voor iedereen op de arbeidsmarkt te realiseren.